

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

24 червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальне страхування

Назва дисципліни

Галузь знань – 07 Управління і адміністрування

Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОПП.08

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (професійної підготовки)

Факультет – Економіки і управління

Кафедра – Фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	3	5	5	150	50	16		34		100			+	
З	3	5	5	120	12	6		6		138			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Робоча програма складена

Підпис(и) автора(ів)

канд. екон. наук доц. **Інна ДОЦЕНКО**
Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Протокол від 14 06 2025 р. № 12

Зав. кафедри

Підпис

Ніла ХРУЩ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету економіки і управління

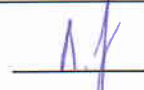
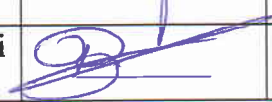
Голова вченої ради факультету

Підпис

Віталій КАРПЕНКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, д-р. екон. наук, проф.	Факультет економіки і управління		Ніла ХРУЩ
Гарант освітньо- професійної програми, канд. екон. наук, доц.	Факультет економіки і управління		Леся МАТВІЙЧУК
Декан	Факультет економіки і управління		Віталій КАРПЕНКО

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Соціальне страхування» є обов'язковою дисципліною професійної підготовки і займає важливе місце у підготовці здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» в межах спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Пререквізити – ОПП.02 Фінанси, ОПП.03 Податкова система.

Постреквізити – ОПП.13 Бюджетна система та казначейське обслуговування бюджетів, ОПП.14 Страхування та фінанси страхових організацій.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**: Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури (ФК 02); Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку (ФК 05); Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування (ФК 08); Здатність здійснювати ефективні комунікації (ФК 09); Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення (ФК 10);

– **програмні результати навчання**: Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем (ПРН 01); Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем (ПРН 02); Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування (ПРН 04); Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування (ПРН 07); Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності (ПРН 12); Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати (ПРН 16); Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави (ПРН 21); Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ПРН 22).

Мета дисципліни. Формуванні у здобувачів вищої освіти системних знань про теоретичні основи та практичні механізми функціонування системи соціального страхування в Україні, розуміння її ролі у системі соціального захисту населення, забезпеченні економічної стабільності та підвищенні добробуту громадян.

Предмет дисципліни. Система фінансових відносин, що виникають у процесі формування, розподілу та використання фондів соціального страхування.

Завдання дисципліни. Надати здобувачам знання і практичні навички особливостей розрахунку розміру допомог за основними видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: *знати* і *розуміти* теоретичні основи, принципи та роль соціального страхування; *розуміти* механізми функціонування державного та добровільного соціального страхування, порядок формування і напрями використання доходів фондів соціального страхування; *розуміти* принципи, методи та інструменти державного регулювання діяльності у сфері соціального страхування; *використовувати* професійну аргументацію для донесення інформації про способи нарахування страхових внесків і страхових виплат; *застосовувати* набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань (в т. ч. розрахунку розміру страхових виплат) в розрізі видів загальнообов'язкового державного страхування; *розуміти* вимоги до професійної діяльності у сфері соціального страхування, що зумовлені необхідністю забезпечення соціальної стабільності та сталого розвитку України; *знати* свої права і обов'язки як громадянина та учасника системи соціального страхування, розуміти цінності соціального захисту населення, верховенства права та прав і свобод людини і громадянина в Україні.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	Лекції	Практичні заняття	СРС	Лекції	Практичні заняття	СРС
Тема 1. Сутність, принципи, роль соціального страхування та його державне регулювання	2	4	8	2	2	17
Тема 2. Єдиний соціальний внесок та порядок обчислення середньої заробітної плати для забезпечення виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням	2	4	8			17
Тема 3. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності	2	4	12			18
Тема 4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності	2	4	15	2	2	18
Тема 5. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття	2	4	15			17
Тема 6. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування	2	6	18			17
Тема 7. Державне пенсійне забезпечення	2	4	12	2	2	17
Тема 8. Недержавне пенсійне забезпечення	2	4	12			17
Разом	16	34	100	6	6	138

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність, принципи, роль соціального страхування та його державне регулювання. Історія становлення та розвитку системи соціального страхування. Необхідність та економічний зміст соціального страхування. Принципи, суб'єкти та об'єкти соціального страхування. Основи державного регулювання соціального страхування. Система органів державного регулювання соціального страхування. Правовий статус, основні завдання і функції фондів соціального страхування. Літ.: [1] с. 10-57; [3] с. 6-58.; [4] с. 23-35; [5] с. 542-547.	2
2	Тема 2. Єдиний соціальний внесок та порядок обчислення середньої заробітної плати для забезпечення виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням. Портал електронних послуг Пенсійного фонду України. Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування. Єдиний соціальний внесок: суть, база нарахування та платники. Порядок	2

	обчислення, сплати та контроль за дотриманням законодавства про єдиний соціальний внесок. Алгоритм обчислення середньоденної заробітної плати для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням. Особливості обчислення середньої заробітної плати для розрахунку виплат за страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності. Особливості обчислення середньої заробітної плати для призначення допомоги по вагітності та пологах, допомоги по тимчасовій непрацездатності, а також оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця. Літ.: [1] с. 65-89; [2] с. 22-62; [4] с. 35-52.	
3	Тема 3. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Теоретико-організаційні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Види страхових виплат за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Допомога по тимчасовій непрацездатності. Розрахунковий період та сукупний дохід для розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності. Допомога по вагітності та пологах. Допомога на поховання. Літ.: [1] с. 118-142; [3] с. 73-89; [4] с. 52-69.	2
4	Тема 4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності. Теоретичні основи загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання. Страхові виплати та порядок їх призначення за страхуванням від нещасних випадків на виробництві та професійним захворюванням. Визначення ступеня втрати працездатності потерпілим. Страхових виплати на медичну та соціальну допомогу потерпілим від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності. Щомісячні страхові виплати потерпілим втрати працездатності, що компенсує відповідну частину втраченого заробітку потерпілого. Одноразові страхові виплати потерпілим в разі втрати працездатності. Одноразова та щомісячні страхові виплати в разі смерті потерпілого від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання. Страхові виплати у разі перебування особи, яка їх одержує, в особливих умовах. Літ.: [1] с. 148-177; [3] с. 103-115; [4] с. 69-82.	2
5	Тема 5. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. Поняття та загальна характеристика загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Умови визначення особи безробітною. Порядок нарахування та виплати допомоги по безробіттю. Порядок нарахування та виплати допомоги по частковому безробіттю. Порядок нарахування та виплати допомоги на поховання безробітного. Літ.: [1] с. 184-212; [3] с. 115-129; [4] с. 106-127.	2
6	Тема 6. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування Загальна характеристика пенсійного страхування. Персоніфікований облік у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Страховий стаж у солідарній системі державного пенсійного страхування. Порядок визначення заробітної плати (доходу) для обчислення пенсії у	2

	солідарній системі. Види пенсійних виплат і послуг у солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Пенсії за віком у солідарній системі. Пенсії по інвалідності в солідарній системі. Пенсії в зв'язку з втратою годувальника в солідарній системі. Пенсійні виплати за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування. Літ.: [1] с. 220-251; [2] с. 112-136; [4] с. 127-141.	
7	Тема 7. Державне пенсійне забезпечення Пенсійне забезпечення як вид соціального забезпечення. Пенсійне забезпечення за віком на пільгових умовах. Пенсійне забезпечення за вислугу років. Пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб. Пенсійне забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Соціальні пенсії. Літ.: [1] с. 266-292; [3] с. 129-155; [7] с. 357–366; [8] с. 153-159.	2
8	Тема 8. Недержавне пенсійне забезпечення Сутність недержавного пенсійного забезпечення. Поняття й види недержавних пенсійних фондів. Адміністратор недержавного пенсійного фонду. Управління активами недержавних пенсійних фондів. Зберігач пенсійних фондів. Пенсійні активи. Пенсійний контракт та пенсійна схема в системі недержавного пенсійного забезпечення. Види та механізм здійснення пенсійних виплат в системі недержавного пенсійного забезпечення. Літ.: [1] с. 298-333; [3] с. 155-169; [6] с. 86-110.	2
Разом		16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Сутність, принципи та державне регулювання соціального страхування: порядок нарахування внесків і забезпечення страхових виплат. Літ.: [1] с. 10-89; [2] с. 22-62; [3] с. 6-58.; [4] с. 23-69; [5] с. 542-547.	2
2	Системи загальнообов'язкового державного соціального страхування: нещасні випадки, безробіття та пенсійне забезпечення. Літ.: [1] с. 148-212; [2] с. 112-136; [3] с. 103-129; [4] с. 69-127.	2
3	Державне та недержавне пенсійне забезпечення. Літ.: [1] с. 266-333; [3] с. 129-169; [6] с. 86-110.	2
Разом		6

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Сутність, принципи та роль соціального страхування. Літ.: [1] с. 10-27; [3] с. 6-32; [4] с. 23-28; [5] с. 542-547.	2
2	Державне регулювання соціального страхування. Літ.: [1] с. 32-57; [3] с. 32-58; [4] с. 28-35	2
3	Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Літ.: [1] с. 65-89; [2] с. 22-34; [4] с. 35-40.	2

4	Порядок обчислення середньої заробітної плати для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням. Літ.: [1] с. 94-106; [2] с. 53-62; [4] с. 40-52.	2
5	Соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності: теоретико-організаційні засади та види страхових виплат. Літ.: [1] с. 118-142; [3] с. 73-89; [4] с. 52-69.	2
6	Види державної допомоги у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Літ.: [1] с. 118-142; [3] с. 73-89; [4] с. 52-69.	2
7	Соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань: теоретичні засади, страхові виплати та визначення ступеня втрати працездатності. Літ.: [1] с. 148-177; [3] с. 103-115; [4] с. 69-82.	2
8	Види страхових виплат потерпілим від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Літ.: [1] с. 148-177; [3] с. 103-115; [4] с. 69-82.	2
9	Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: поняття, характеристика та умови набуття статусу безробітного. Літ.: [1] с. 184-212; [3] с. 115-129; [4] с. 106-127.	2
10	Види допомог та порядок їх виплати у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Літ.: [1] с. 184-212; [3] с. 115-129; [4] с. 106-127.	2
11	Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: характеристика, персоніфікований облік, страховий стаж. Літ.: [1] с. 220-251; [2] с. 112-136; [4] с. 127-141.	2
12	Обчислення пенсії та види пенсійних виплат у солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Літ.: [1] с. 220-251; [2] с. 112-136; [4] с. 127-141.	2
13	Види пенсійних виплат у солідарній та накопичувальній системах загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Літ.: [1] с. 220-251; [2] с. 112-136; [4] с. 127-141.	2
14	Пенсійне забезпечення: пенсії за віком на пільгових умовах та за вислугу років. Літ.: [1] с. 266-292; [3] с. 129-155; [8] с. 153-159.	2
15	Пенсійне забезпечення для окремих категорій громадян: військовослужбовці, постраждали від Чорнобиля, соціальні пенсії. Літ.: [1] с. 266-292; [3] с. 129-155.	2
16	Недержавні пенсійні фонди: види, адміністрування та управління активами. Літ.: [1] с. 298-333; [3] с. 155-169; [6] с. 86-110.	2
17	Механізм пенсійних виплат у недержавних пенсійних фондах. Літ.: [1] с. 298-333; [3] с. 155-169; [7] с. 357–366.	2
Разом		34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

№ практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Основи загальнообов'язкового державного соціального страхування: принципи, регулювання та види страхових виплат. Літ.: [1] с. 10-142; [3] с. 6-89; [4] с. 23-59.	2
2	Загальнообов'язкове державне соціальне та пенсійне страхування: види та механізми забезпечення виплат. Літ.: [1] с. 184-251; [3] с. 115-136; [4] с. 106-141.	2
3	Державне та недержавне пенсійне забезпечення. Літ.: [1] с. 266-333; [3] с. 129-169.	2
Разом		6

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. В межах самостійної роботи здобувачі денної форми навчання виконують індивідуальне домашнє завдання (ІДЗ). Тематика ІДЗ та вимоги щодо його виконання представлені в Модульному середовищі для навчання <https://msn.khmn.edu.ua/course/view.php?id=1698>. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які розміщено Модульному середовищі для навчання <https://msn.khmn.edu.ua/course/view.php?id=1698>. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	4
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	4
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	4
4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	4
5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття, вибір теми ІДЗ.	6
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	6
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	6
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття, підготовка до тестового контролю за темами 1-4 (ТК 1), виконання ІДЗ.	9
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття, підготовка до тестового контролю за темами 5-8 (ТК 2),	9

	виконання ІДЗ.	
10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	6
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	6
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	6
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	6
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	6
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття, здача ІДЗ.	6
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття, підготовка до тестового контролю за темами 5-8 (ТК 2).	6
17	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття, підготовка до тестового контролю за темами 5-8 (ТК 2).	6
Разом		100

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням пояснювально-ілюстративних, частково-пошукових, інтерактивних методів, розв'язування задач, методів демонстрування тощо); самостійна робота (робота над засвоєнням теоретичного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання індивідуального завдання) з використанням інформаційно-комунікаційних та технологій дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу, в т.ч. з використанням Модульного середовища для навчання.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування задач, участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи тощо);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (опанування теоретичного матеріалу з теми, активна робота на занятті, розв'язувані задач, участь у обговоренні щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач виконує одне із запропонованих завдань або готує тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни, при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання. Вимоги до виконання ІДЗ наведені в Модульному середовищі для навчання <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=1698>.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://prometheus.org.ua/>, <https://ugf.academy/>, <https://impactorium.org/uk/>, <https://vumonline.ua/>, <https://www.coursera.org/> та ін.), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову

оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти у 5 семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
П'ятий семестр												Сума балів
Практичні заняття (мінімум – 8 контрольних точок)								Тестовий контроль		ІДЗ*	Іспит	
1	2	3	4	5	6	7	8	T* 1-4	T 5-8			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	24-40	60-100**
24-40								6-10		6-10	24-40	

Примітка: ІДЗ* – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *заочної* форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль		Разом	
Сьомий семестр									Сума балів
Практичне заняття			Контрольна робота		Тестовий контроль		Іспит		
1	2	3	Якість виконання	Захист роботи	Т 1-4	Т 5-8			
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)									
3-5	3-5	3-5	12-20	3-5	3-5	3-5	30-50	60-100	
9-15			15-25		6-10		30-50		

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами *заочної* форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – двох теоретичних і одного – практичного (розв'язування задачі). Зміст завдань до виконання контрольної роботи розміщено в Модульному середовищі для навчання <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=1698>. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне

завдання 10 балами, загальна максимальна сума балів становить 20. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	6	8	10
Всього балів	12		20

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .

Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Оцінювання індивідуального домашнього завдання

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з трьох тестових контролів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Іспит передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне (розв'язування задачі).

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми здобуття освіти (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми здобуття освіти (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	8	10	15
Теоретичне питання № 2	8	10	15
Практичне завдання	14	18	20
Разом:	30		50

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**).

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни

FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС.

10 Питання для самоконтролю результатів навчання

- 1 Визначте місце соціального страхування в системі соціального захисту населення.
- 2 Поясніть співвідношення категорій: соціальне забезпечення, соціальне страхування, соціальна допомога.
- 3 Сутність соціального страхування.
- 4 Що собою являють соціальні, економічні та правові аспекти соціального страхування?
- 5 Назвіть функції, властиві соціальному страхуванню.
- 6 Визначте особливості соціального страхування.
- 7 Яке місце займає соціальне страхування у фінансовій системі України та його роль?
- 8 Як зароджувалося соціальне страхування ?
- 9 Яка правова база соціального страхування в Україні?
- 10 Що таке загальнообов'язкове державне соціальне страхування?
- 11 Які види державного соціального страхування виділяють залежно від страхового випадку?
- 12 Назвіть принципи організації загальнообов'язкового державного соціального страхування.
- 13 Які є суб'єкти та об'єкти державного соціального страхування?
- 14 Перерахуйте основні категорії соціального страхування.
- 15 Які види матеріального забезпечення та соціальних послуг надаються за державним соціальним страхуванням?
- 16 Що включає в себе управління соціальним страхуванням?
- 17 Які органи здійснюють управління соціальними страховими фондами?
- 18 Як змінювалися законодавчі акти, що регулюють державне пенсійне страхування в Україні?
- 19 Як розвивалося державне соціальне страхування з тимчасової втрати працездатності?
- 20 Які періоди нормативно-правового забезпечення загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття можна виділити?
- 21 Охарактеризуйте механізм функціонування складових реформованої пенсійної системи України.
- 22 За рахунок яких надходжень формується бюджет Пенсійного фонду?
- 23 Дайте характеристику платників збору на обов'язкове державне пенсійне страхування.
- 24 За які види порушень пенсійного законодавства передбачені фінансові санкції?
- 25 Які джерела фінансування пенсійного страхування?
- 26 Охарактеризуйте основні умови пенсійного забезпечення за віком.
- 27 Які категорії громадян мають право на пенсію за віком на пільгових умовах?
- 28 Який загальний порядок визначення середньомісячного заробітку для обчислення пенсій?
- 29 Які підстави для призначення пенсії з інвалідності?

- 30 Які вимоги до стажу роботи стосовно різних вікових груп для призначення пенсії з інвалідності?
- 31 Які особливості пенсійного забезпечення з інвалідності окремих категорій громадян?
- 32 Які категорії громадян мають право на соціальну пенсію?
- 33 Які завдання та функції Пенсійного фонду?
- 34 Що передбачає загальнообов'язкове державне соціальне страхування з тимчасової втрати працездатності?
- 35 За якими принципами здійснюється страхування з тимчасової втрати працездатності?
- 36 Які особи підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню з тимчасової втрати працездатності ?
- 37 Які є джерела формування коштів соціального страхування з тимчасової втрати працездатності?
- 38 Як здійснюється матеріальне забезпечення за страхуванням з тимчасової втрати працездатності?
- 39 Які умови та порядок надання допомоги з тимчасової непрацездатності?
- 40 Який порядок обчислення середньої заробітної плати для розрахунку виплат за соціальним страхуванням?
- 41 Як нараховується та виплачується допомога із вагітності та пологів?
- 42 Порядок надання допомоги на поховання?
- 43 Завдання страхування від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань.
- 44 На яких принципах ґрунтується соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві?
- 45 Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за соціальним страхуванням з тимчасової втрати працездатності.
- 46 Етапи впровадження в Україні системи загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.
- 47 Законодавчі засади загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття в Україні.
- 48 Матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги.
- 49 Взаємозв'язок соціального й особистого страхування.
- 50 Державний нагляд та контроль у сфері недержавного соціального страхування.

11 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Соціальне страхування» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання:

- 1 Курс «Соціальне страхування». URL: <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=1698>.
- 2 Соціальне страхування : навч. посіб. / Р. С. Квасницька, І.О. Доценко. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2019. – 356 с.
- 3 Соціальне страхування : методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни «Соціальне страхування» для студентів напряму підготовки «Фінанси і кредит» / І. О. Доценко. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 119 с.

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проектор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальновживаних програм і операційних систем.

13 Рекомендована література

Основна

- 1 Соціальне страхування : навч. посіб. / Р. С. Квасницька, І.О. Доценко. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2019. 356 с.
- 2 Соціальне страхування. Кредитно-модульний курс / Н. Внукова, Н. Кузьмінчук. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 412 с.
- 3 Соціальне страхування : навч. посіб. / М. Г. Марич. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022. 176 с.
- 4 Соціальне страхування [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Т. І. Стецюк, О. В. Димніч, О. В. Мурашко; М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. Київ : КНЕУ, 2023. 167 с.

Додаткова

- 5 Доценко І. О. Проблеми соціального страхування та напрями його модернізації в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Випуск № 6 (23). С. 542-547. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.23-80>.
- 6 Dotsenko I., Mudry V. Prospects For The Development Of Non-State Pension Insurance In The Process Of Reforming The Pension System In Ukraine. *Globalization processes in the world economy: problems, trends, prospects: collective monograph*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. P. 86-110. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/418/11168/23275-1>.
- 7 Matviychuk, L., Dotsenko, I., Hrynychuk, T., Pasichnyk, O. Social Aspects of Insurance Coverage in Ukraine in Conditions of Martial Law. *Lecture Notes in Networks and Systems*, 2024, 927 LNNS, pp. 357–366 (Scopus). URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-54009-7_33
- 8 Доценко І. О. Система пенсійного забезпечення в Україні: сучасні тенденції та перспективи розвитку. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*. 2025. № 1. С.153-159. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-338-22>.

14 Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>